

LÄR OM KÄRNVAPEN

Strategiska kärnvapen är kärnvapen placerade på interkontinentala ballistiska missiler med lång räckvidd, från 5 500 km och uppåt. Det är med dessa vapen som USA och Ryssland direkt kan hota varandras territorier. Det är även dessa vapen som har den största sprängkraften.

En interkontinental ballistisk missil (på engelska Intercontinental Ballistic Missile, förkortat ICBM) är en ballistisk missil som med hjälp av raketdrift kan träffa ett mål som befinner sig upp till 10 000 km bort, alltså ett kvarts varv runt jordklotet. Missilen färdas med en hastighet runt 20 000 km/h, och kan alltså ta sig 10 000 km på cirka en halvtimme.

Eurostrategiska eller **regionala kärnvapen** är kärnvapen med medellång räckvidd, mellan 500 och cirka 5 500 km. Dessa vapen riktades förr från Västeuropa mot Ryssland eller tvärtom. USA och Ryssland har inte längre den här typen av vapenbärare i sina kärnvapenarsenaler. Gruppen omfattar främst markbaserade robotar och flygburna vapen.

Taktiska kärnvapen är kärnvapen med kort räckvidd, och når max 500 km. De är avsedda för att användas direkt på slagfältet. De taktiska vapnen utgörs av t ex torpeder, minor, bomber eller granater.

Andra typer av kärnvapen som diskuterats och därför bör nämnas är t.ex. följande:

Bunker Buster eller Robust Nuclear Earth Penetrator är ett litet taktiskt kärnvapen med förmåga att gräva sig ner genom jordskorpan och spränga underjordiska vapenförråd, lager av biologiska eller kemiska stridsmedel eller gömda

terroristbaser. Dessa vapen utvecklas inte längre, eftersom man insåg att vapnen inte skulle fungera som avsett.

Dirty bombs, smutsiga bomber, är benämningen på en konventionell bomb som sprider radioaktiva ämnen och således är ett radiologiskt vapen. Sprängverkan är densamma som för vanliga bomber, men den joniserande strålningen från de radioaktiva ämnena kan vara farlig för människor och andra levande organismer. Tekniken är enkel att bemästra, och smutsiga bomber skulle därför vara möjliga för terroristgrupper att utveckla och använda. Storleken på sprängladdningen, vilka radioaktiva ämnen som används samt var bomben detonerar är helt avgörande för hur stor effekt den smutsiga bomben kan få.

En sprängning av en smutsig bomb kan antas få stort utrymme i media och dessutom förorsaka stark rädsla och oro bland den berörda befolkningen. Det radioaktiva nedfallet kan också göra områden nära explosionsplatsen oanvändbara för lång tid eller kräva dyra saneringsåtgärder och därmed orsaka ekonomiska förluster. Den panik som en smutsig bomb skulle skapa är troligen vapnets mest effektiva verkan.

Neutronbomben är ett kärnvapen i form av en atombomb eller vätebomb som modifierats för att minska sprängverkan (tryckvågen) och maximera strålningen. Neutronbomber har ansetts vara särskilt ondskefulla eftersom den minskade tryckvågen gör att byggnader och infrastruktur klarar sig bättre medan den ökade strålningen dödar levande varelser. Planerna på dessa vapen ledde till omfattande protester i Europa under 1980-talet och ledde till att de inte tillverkas och används.